

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(4)	(4)	(1)	(1)	(4)	(4)	(1)	(2)	(4)	(2)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(3)	(1)	(1)	(1)	(4)	(2)	(2)	(3)	(2)	(3)	תשובה

23	22	21	שאלה
(1)	(4)	(1)	תשובה

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

1. השאלה: לקצוב : זמן -

היחס : לקצוב זה לקבוע את הזמן.
א' זה לקבוע את ה-ב'.

תשובה (1): לתחום : תוואי. האם לתחום זה לקבוע מה התוואי? לא. לתחום היא פעולה שמטרתה לקבוע גבולות של שטח מסוים, להפריד שטח. תוואי הוא מסלול, נתיב.

תשובה (2): לתחום : שטח. האם לתחום זה לקבוע את השטח? כן.

תשובה (3): לתחום : גדר. האם לתחום זה לקבוע את הגדר? לא. לתחום זה משהו שניתן לעשות (גם) בעזרת גדר.

תשובה (4): לתחום : הפרדה. האם לתחום זה לקבוע את הפרדה? לא. לתחום זה ליצור הפרדה מסוימת.
תשובה (2).

2. השאלה: לחם : חיטה -

היחס : חיטה היא משהו אשר ממנו יוצרים את חומר הגלם העיקרי (קמח) ליצירת לחם.
ב' הוא משהו המשמש ליצירת חומר הגלם העיקרי ליצירת א'.

תשובה (1): שולחן : יער. האם יער הוא משהו המשמש ליצירת חומר הגלם העיקרי ממנו עשוי שולחן? לא. ביער עצמו גדל חומר הגלם העיקרי (עץ) ליצירת שולחן.

תשובה (2): זר : פרח. האם פרח הוא משהו שממנו יוצרים את חומר הגלם העיקרי ליצירת זר? לא. זר זה אגודת/אוסף של מספר פרחים.

תשובה (3): בית : לבנה. האם לבנה היא משהו המשמש ליצירת חומר הגלם העיקרי ממנו עשוי בית? לא. לבנה היא עצמה משמשת כחומר הגלם העיקרי ממנו עשוי בית.

תשובה (4): כותנה : כותנה. האם כותנה היא משהו המשמש ליצירת חומר הגלם העיקרי ממנו עשוי בגד? כן. הכותנה משמשת ליצירת בד אשר הוא חומר הגלם העיקרי ליצירת בגד.

תשובה (4).

ספטמבר 2016 - הסברים לפרק הראשון בחשיבה מילולית

3. השאלה: לזרום : שצף –

היחס: שצף זה זרם (לזרום) באופן חזק.
ב' זה א' באופן חזק.

תשובה (1): לחתוך : גזר. האם גזר זה חתך (לחתוך) באופן חזק? לא. גזר זה חתך בעזרת כלי מסוים (מספריים).

תשובה (2): לאחוז : לפת. האם לפת זה אחז (לאחוז) באופן חזק? כן.

תשובה (3): לחמוד : לקח. האם לקח זה חמד (חמד) באופן חזק? לא. חמד זה חשק, כלומר רצה מאוד לקחת משהו.

תשובה (4): לשרוף : בער. האם בער זה שרף (לשרוף) באופן חזק? לא. שרף זה גרם למשהו לבעור.

תשובה (2).

4. השאלה: ערבב : תערובת -

היחס: ערבב זה יצר תערובת.
א' זה יצר ב'.

תשובה (1): רקם : רקמה. האם רקם זה יצר רקמה? כן.

תשובה (2): סינן : מסננת. האם סינן זה יצר מסננת? לא. סינן זה עשה פעולה באמצעות במסננת.

תשובה (3): עטף : עטיפה. האם עטף זה יצר עטיפה? לא. עטף זה שם עטיפה על גבי משהו אחר.

תשובה (4): ניסר : נסורת. האם ניסר זה יצר נסורת? לא. נסורת אינה המטרה של פעולת הניסור כפי שתערובת היא המטרה של פעולת הערבוב, אלא היא תוצר הלוואי שנוצר בעת שמישהו ניסר.

תשובה (1).

5. השאלה: פילי : תרם – (פילי = קמצן)

היחס: פילי הוא מישהו שלא אוהב לתרום.
א' זה מישהו שלא אוהב ל-ב'.

תשובה (1): גרגרן : אכל. האם גרגרן זה מישהו שלא אוהב לאכול? לא. גרגרן הוא מישהו אשר אוהב לאכול.

תשובה (2): לאה : נרדם. האם לאה זה מישהו שלא אוהב להירדם? לא. לאה הוא עייף, כלומר מישהו שככל הנראה דווקא ירצה להירדם. (לאה=עייף, תשוש).

תשובה (3): פולמוסן : התווכח. האם פולמוסן זה מישהו שלא סביר שהתווכח? לא. פולמוסן זה מישהו שנוטה להתווכח.

תשובה (4): להגן : שתק. האם להגן זה מישהו שלא סביר ששתק? כן. להגן הוא מישהו שמרבה לדבר, ולכן לא סביר שישתוק.

תשובה (4).

6. השאלה: להעלים עין : רואה –

היחס: להעלים עין זה להעמיד פנים כאילו אינך רואה.
א' זה להעמיד פנים כאילו אינך ב'.

תשובה (1): להתפלא : צפוי. האם **להתפלא** זה להעמיד פנים כאילו אינך צפוי? לא. **להתפלא** היא תגובה למשהו שאינו צפוי.

תשובה (2): להכחיש : נכון. האם **להכחיש** זה להעמיד פנים כאילו משהו לא נכון? לא. **להכחיש** זה לומר שמהו אינו נכון.

תשובה (3): להזדקן : צעיר. האם **להזדקן** זה להעמיד פנים כאילו אינך צעיר? לא. **להזדקן** זה להפוך ללא צעיר.

תשובה (4): להתחלות : בריא. האם **להתחלות** זה להעמיד פנים כאילו אינך בריא? כן. **להתחלות** זה להעמיד פני חולה, כאשר למעשה אינך חולה.

תשובה (4).

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

7. **השאלה:** במאמר נכתב: "כל האימפריות סופן לשקוע - ימיה של אימפריה אורכים כ-300 שנים בממוצע. הביטוי למשל ברומא: השגשוג גרם להגירה אליה, האוכלוסייה החדשה הביאה אתה ערכים ומנהגים חדשים ושונים מאלו שהקנו לאימפריה את עוצמתה, והם מוטטו אותה מבפנים. על ארצות הברית, שאפשר לראות בה אימפריה בת כ-150 שנים, צפוי לעבור תהליך דומה בתוך זמן לא רב."

על פי האמור, מה לא צפוי שיקרה בארצות הברית?

פתרון: נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): היא תמשיך לשגשג כאימפריה עוד כ-300 שנים.

זו התשובה הנכונה. בקטע נכתב שבממוצע אורך חייה של אימפריה הוא כ-300 שנים. ארצות הברית הוצגה בקטע כאימפריה שקיימת בת 150 שנים, ולכן אם היא אמורה לשרוד כ-300 שנים, הרי שנותרו לה רק כ-150 שנים, ולכן **לא צפוי** שהיא תמשיך לשגשג עוד 300 שנים, כפי שכתוב בתשובה זו.

על אף שאין צורך להמשיך ולבדוק את יתר התשובות, נפסול אותן לשם השלמת ההסבר.

ארצות הברית הוזכרה בקטע, כאימפריה עליה יעברו תהליכים דומים לתהליכים אשר עברו למשל על רומא. התהליכים המוזכרים אשר עברו על רומא הם: הגעת אוכלוסייה חדשה כתוצאה מהשגשוג של האימפריה הרומית (תשובה (2)), אוכלוסייה אשר הביאה ערכים חדשים ושונים אשר מוטטו אותה מבפנים. ולכן צפוי שגם בארצות הברית הערכים הרווחים ישתנו (תשובה (3)), ושינוי הערכים הוא שיביא להתמוטטותה (תשובה (4)).

תשובה (1).

8.

השאלה: חוקרים הציגו לנבדקים תצלומי פנים של כלב שצולמו במצבים רגשיים שונים: שמחה (כשקיבל פרס), עצב (כשנזף בו בעליו), פחד (כשבא לקראתו כלב מאיים) וכדומה, וביקשו מהם לומר איזה רגש הכלב מביע בכל תמונה. החוקרים מצאו כי רוב הנבדקים היטיבו לזהות את מצבו הרגשי של הכלב, ובעלי הכלבים שבהם הצליחו בכך יותר מהנבדקים האחרים.

איזו מן הטענות הבאות היא המתאימה ביותר להיות המסקנה העולה מממצאי המחקר?

פתרון: לפי הקטע, ניתן להסיק כי ככלל בני אדם מיטיבים לזהות את מצבם הרגשי של כלבים, ובעלי כלבים מצטיינים בכך יותר מאלו שאינם בעלי כלבים. כעת נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): לבני אדם יש יכולת לזהות הבעות פנים של כלבים, ויכולת זו משתפרת בעקבות מגע יום-יומי עם כלבים. זו התשובה הנכונה.

על אף שאין צורך להמשיך ולבדוק את יתר התשובות, נפסול אותן לשם השלמת ההסבר.

תשובה (2): בעלי כלבים מיטיבים לזהות את הבעות הפנים של כלבים, אך יכולתם לזהות הבעות פנים של כלבים אחרים אינה טובה משל בני אדם אחרים

תשובה זו אינה נכונה, מתוצאות הניסוי לא ניתן להסיק כי מטרתו הייתה השוואה בין יכולת הנבדקים לזהות את הבעות פנים של הכלבים שלהם לבין יכולתם לזהות הבעות פנים של כלבים אחרים.

תשובה (3): יש בני אדם שניחנו ביכולת לזהות הבעות פנים של כלבים אף שלא באו עמם במגע יום-יומי, ויש בני אדם שרוכשים יכולת זו רק לאחר מגע יום-יומי ממושך עם כלבים

תשובה זו אינה נכונה. לפי תוצאות הניסוי רוב האנשים הצליחו לזהות את הבעות הפנים של הכלבים, ומכאן שאין זו יכולת ייחודית שיש רק בני אדם מעטים שניחנו בה. כמו כן, מתוצאות הניסוי לא עולה כי ישנם בני אדם אשר רוכשים יכולת זיהוי כזו רק לאחר מגע יום-יומי ממושך, אלא כי מגע ממושך (בעלות על כלב) משפרת יכולת זו.

תשובה (4): בני אדם שאינם באים במגע יום-יומי עם כלבים מתקשים לזהות הבעות פנים של כלבים

תשובה זו אינה נכונה. לפי תוצאות הניסוי המתואר, רוב הנבדקים, גם אלה שאינם בעלי כלבים, הצליחו לזהות את הבעות הפנים של הכלבים, ולכן לא ניתן להסיק שאנשים שאינם באים במגע יום-יומי עם כלבים מתקשים לזהות את הבעות הפנים שלהם.

תשובה (1).

השאלה: תזונאים טוענים שאם רוצים לגרום לילדים לאכול ירקות, אין טעם להזכיר להם שוב ושוב לעשות זאת. הם ממליצים פשוט להניח על השולחן צלחת עמוסה ירקות בכל ארוחה. הילדים כבר יאכלו בעצמם, כך הם אומרים.

איזו מן הטענות הבאות היא הדומה ביותר לטענת התזונאים?

פתרון: לפי התזונאים, אין צורך להזכיר למישהו לעשות משהו שוב ושוב אלא פשוט צריך להקל עליו את הגישה אליו, כלומר פשוט לשים אותו לפניו. נחפש בתשובות מקרה דומה בו במקום להזכיר למישהו לעשות משהו פשוט מעמידים אותו מולו.

נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): אם רוצים לגרום לכלבים לבוא בכל פעם שקוראים בשם, אין טעם לקרוא להם שוב ושוב, אלא יש להעניק להם חטיף או ליטוף בכל פעם שהם נענים לקריאה

תשובה זו אינה נכונה. הענקת החטיף, או הליטוף, לכלבים היא תגמול על דבר מה, אולם התזונאים לא הציעו תגמול לילדים עבור אכילת הירקות, ולכן טענה זו אינה דומה לטענת התזונאים.

תשובה (2): אם רוצים לעודד את הציבור למחזור פסולת, אין טעם לחלק לכל בית פחים ייעודיים לאיסוף פסולת למחזור, אלא יש להציב פחי מחזור ברחובות

תשובה זו אינה נכונה, הצבת פחי מחזור ברחוב במקום חלוקתם לבתים הופכת את פעולת המחזור לפחות נגישה, וזאת שלא כמו טענת התזונאים אשר לפיה יש להקל את הגישה של הילדים לירקות. אם נפעל על פי אותו היגיון, הרי שאם רוצים שהציבור ימחזר אין צורך להזכיר להם לעשות זאת אלא פשוט יש להציב מולם את פחי המחזור, כלומר דווקא לחלק פחים ייעודיים לכך ליד הבתים.

תשובה (3): אם רוצים לגרום לנהגים להקפיד על נסיעה במהירות המותרת, אין טעם להציב עוד ועוד תמרורים ושלטי אזהרה, אלא יש להגדיל את הקנסות בגין נסיעה במהירות מופרזת

תשובה זו אינה נכונה, שכן הגדלת הקנסות היא עונש על אי-ציות לחוקים, ואילו התזונאים לא הציעו להעניש את הילדים על אי ציות לחוקים, כלומר אי-אכילת ירקות, והגיונה של טענה זו אינו דומה להיגיון של טענת התזונאים.

תשובה (4): אם רוצים לעודד את הצוות הרפואי בבתי חולים לחטא ידיים לפני טיפול, אין טעם להציב עוד ועוד שלטים המורים על כך, אלא יש להציב מכלים של נוזל לחיטוי ידיים בכל חדר. זו התשובה הנכונה.

בתשובה זו מוצע שבמקום להזכיר לצוות הרפואי שוב ושוב לחטא ידיים בעזרת שילוט, הרבה יותר פשוט להנגיש לו את נוזל החיטוי על ידי הצבת מכלים בכל חדר, והוא כבר יחטא את ידיו בעצמו. הצבת המכלים של נוזל החיטוי בכל חדר שקולה להנחת צלחת הירקות על השולחן, כאשר בשני המקרים במקום לומר שוב ושוב למישהו לבצע פעולה מסוימת פשוט מקלים עליו את הגישה למה שרוצים שהוא יעשה בו שימוש

תשובה (4).

10.

השאלה: במחקר חדש נמצא כי לתינוקות שניזונו מחלב אם יש נטייה _____ לפתח מחלות בילדותם לעומת תינוקות שלא ינקו. ממצא זה עולה בקנה אחד עם מחקר אחר, שבו נמצא כי הסיכוי של תינוקות שינקו לפתח דלקת ריאות _____ בהרבה מזה של תינוקות שלא ינקו. _____ ממצאיו של מחקר נוסף, שלפיו לתינוקות שינקו היה סיכוי _____ ללקות בדלקות אוזניים לעומת תינוקות שלא ינקו.

פתרון: תחילת המשפט מתייחסת לנטייה של תינוקות שניזונו מחלב אם לפתח מחלות לעומת אלו שלא ינקו חלב אם. על סמך ידע כללי, ברור שניתן לקבוע על סמך ידע כללי, כי לתינוקות שינקו חלב אם יש נטייה מופחתת לתינוקות שלא ינקו, ולכן נציב ראשית את תשובה (2), ובאמצעותה ננתח את המשפט:

תשובה (2): במחקר חדש נמצא כי לתינוקות שניזונו מחלב אם יש נטייה מופחתת לפתח מחלות בילדותם לעומת תינוקות שלא ינקו. ממצא זה עולה בקנה אחד עם מחקר אחר, שבו נמצא כי הסיכוי של תינוקות שינקו לפתח דלקת ריאות גבוה בהרבה מזה של תינוקות שלא ינקו. עם זאת, הממצא סותר את ממצאיו של מחקר נוסף, שלפיו לתינוקות שינקו היה סיכוי גבוה ללקות בדלקות אוזניים לעומת תינוקות שלא ינקו.

תמצית המשפט היא שלתינוקות יונקים יש סיכוי נמוך יותר ללקות במחלות. ועובדה זו מתאימה לממצא שלפיה לתינוקות יונקים יש סיכוי גבוה יותר לחלות בדלקת ריאות, וסותר ממצא לפיו יש לתינוקות יונקים סיכוי גבוה יותר ללקות בדלקת אוזניים.

בתחילת המשפט נאמר שלתינוקות יונקים יש סיכוי קטן יותר לפתח מחלות. בהמשך נכתב שעובדה זו מתאימה למחקר לפיו לתינוקות יונקים יש סיכוי גבוה יותר לחלות בדלקת ריאות. מכיוון שעובדה זו סותרת את תחילת המשפט, הרי שהתשובה נפסלת.

תשובה (3): במחקר חדש נמצא כי לתינוקות שניזונו מחלב אם יש נטייה מופחתת לפתח מחלות בילדותם לעומת תינוקות שלא ינקו. ממצא זה עולה בקנה אחד עם מחקר אחר, שבו נמצא כי הסיכוי של תינוקות שינקו לפתח דלקת ריאות נמוך בהרבה מזה של תינוקות שלא ינקו. עם זאת, הממצא סותר את ממצאיו של מחקר נוסף, שלפיו לתינוקות שינקו היה סיכוי נמוך ללקות בדלקות אוזניים לעומת תינוקות שלא ינקו.

תמצית המשפט: לתינוקות יונקים יש סיכוי נמוך יותר ללקות במחלות. ממצא זה מתאים לממצא לפיו לתינוקות יונקים יש סיכוי נמוך יותר לחלות בדלקת ריאות, וסותר ממצא לפיו לתינוקות יונקים סיכוי קטן יותר ללקות בדלקת אוזניים.

לפי החלק הראשון של המשפט לתינוקות שינקו יש סיכוי קטן יותר לחלות וכן גם סיכוי קטן יותר לפתח דלקת ריאות. בהמשך נאמר שלתינוקות שינקו יש סיכוי קטן יותר ללקות בדלקת אוזניים. מכיוון שממצא זה אינו סותר את הנאמר בתחילת הפסקה, אלא מתיישב איתו, שכן התינוקות היונקים הם הבריאים יותר. מכיוון שפסלנו שלוש תשובות ניתן לסמן את תשובה (4) בלי לבדוק אותה. לשם השלמת ההסבר נבדוק גם את תשובה (4).

תשובה (4): במחקר חדש נמצא כי לתינוקות שניזונו מחלב אם יש נטייה מופחתת לפתח מחלות בילדותם לעומת תינוקות שלא ינקו. ממצא זה עולה בקנה אחד עם מחקר אחר, שבו נמצא כי הסיכוי של תינוקות שינקו לפתח דלקת ריאות נמוך בהרבה מזה של תינוקות שלא ינקו. ממצא זה מתיישב גם עם ממצאיו של מחקר נוסף, שלפיו לתינוקות שינקו היה סיכוי נמוך ללקות בדלקות אוזניים לעומת תינוקות שלא ינקו.

נמצא שלתינוקות יונקים יש סיכוי נמוך יותר ללקות במחלות. זה מתאים לממצא לפיו לתינוקות יונקים יש סיכוי נמוך יותר לחלות בדלקת ריאות ומתאים גם לממצא לפיו יש לתינוקות יונקים סיכוי נמוך יותר ללקות בדלקת אוזניים.

לפי החלק הראשון של המשפט לתינוקות שינקו יש סיכוי קטן יותר לחלות, וממצא זה תואם את העובדה שסיכוי של תינוקות שינקו קטן יותר לפתח דלקת ריאות מתינוקות שלא ינקו. בהמשך נאמר כי ממצא זה תואם את העובדה שלתינוקות שינקו יש סיכוי קטן יותר ללקות בדלקת אוזניים. מכיוון שהמשפט שקיבלנו הגיוני, זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

11.

השאלה: מצב התעסוקה של נגני הליווי במופעי המחול _____ משהיה בעבר. אמנם, אמרגני המופעים מעדיפים זה זמן רב לחסוך בהוצאות ולהשמיע לקהל פסקול מוקלט במקום להעסיק נגנים בשכר, אך בעוד שבעבר הקהל _____, כיום, כדברי אחד הנגנים, " _____ שימכרו לו מזון משומר כאילו היה אוכל טרי."

פתרון: נבדוק את התשובה הראשונה ובאמצעותה ננתח את המשפט:

תשובה (1): מצב התעסוקה של נגני הליווי במופעי המחול **טוב** משהיה בעבר. אמנם, אמרגני המופעים מעדיפים זה זמן רב לחסוך בהוצאות ולהשמיע לקהל פסקול מוקלט במקום להעסיק נגנים בשכר, אך בעוד שבעבר הקהל **סירב לקבל זאת**, כיום, כדברי אחד הנגנים, "**הקהל חדל להתנגד** שימכרו לו מזון משומר כאילו היה אוכל טרי."

תמצות המשפט: מצב התעסוקה של נגני הליווי כיום טוב יותר מבעבר, אמנם האמרגנים מעדיפים מזה זמן להשמיע פסקול מוקלט ולחסוך בהוצאות על ידי אי העסקת נגנים בשכר, אולם אם בעבר הקהל לא הסכים לקבל את השמעת הפסקול במופעים, היום הוא הפסיק להתנגד לכך.

אם הקהל סירב בעבר לקבל את השמעת הפסקול במקום העסקת נגנים הרי שבעבר סביר שהועסקו נגנים ולא הושמע פסקול. ואם כיום, הקהל חדל להתנגד אז כנראה שהיום לא מעסיקים נגני ליווי. מכאן ניתן להסיק שמצב התעסוקה של הנגנים היום גרוע מבעבר, ולא טוב ממנו כפי שנטען בתחילת המשפט, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): מצב התעסוקה של נגני הליווי במופעי המחול **גרוע** משהיה בעבר. אמנם, אמרגני המופעים מעדיפים זה זמן רב לחסוך בהוצאות ולהשמיע לקהל פסקול מוקלט במקום להעסיק נגנים בשכר, אך בעוד שבעבר הקהל **סירב לקבל זאת**, כיום, כדברי אחד הנגנים, "**הקהל אינו מוכן** שימכרו לו מזון משומר כאילו היה אוכל טרי."

תמצות המשפט: היום מצב התעסוקה של נגני הליווי גרוע יותר, כי פעם הקהל לא הסכים לקבל את השמעת הפסקול במופעים ואילו היום הוא אינו מסכים לזה.

בשני המקרים הקהל מסרב להשמעת הפסקול, ולכן אין כל ניגוד בין שני חלקי המשפט. בנוסף, אם גם בעבר וגם כיום הקהל מסרב לקבל את השמעת הפסקול, הרי שמצב התעסוקה של נגני הליווי לא השתנה כלל

תשובה (3): מצב התעסוקה של נגני הליווי במופעי המחול **טוב** משהיה בעבר. אמנם, אמרגני המופעים מעדיפים זה זמן רב לחסוך בהוצאות ולהשמיע לקהל פסקול מוקלט במקום להעסיק נגנים בשכר, אך בעוד שבעבר הקהל **קיבל זאת**, כיום, כדברי אחד הנגנים, "**הקהל אינו מוכן** שימכרו לו מזון משומר כאילו היה אוכל טרי."

תמצות המשפט: היום מצב התעסוקה של נגני הליווי טוב יותר כי פעם הקהל הסכים לקבל את השמעת הפסקול במופעים ואילו היום הוא אינו מוכן לקבל זאת.

מכיוון שבעבר הקהל הסכים לקבל את השמעת הפסקול, אך היום הוא אינו מוכן. אם הקהל היום אינו מוכן לקבל את השמעת הפסקול סביר שכיום מועסקים נגני ליווי, ולכן מצב התעסוקה טוב יותר. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

12.

השאלה: יגאל: "שמעתי שרוב התלמידים מצליחים במבחן בקורס 'מבנים אלגבריים', ולכן אני סבור שהקורס _____". דבריו של יגאל אינם הגיוניים, אך אילו היה אומר _____ במקום "ולכן" _____ במקום _____ היה בהם היגיון.

פתרון: נבדוק את התשובה הראשונה ובאמצעותה ננתח את המשפט:

תשובה (1): יגאל: "שמעתי שרוב התלמידים מצליחים במבחן בקורס 'מבנים אלגבריים', ולכן אני סבור שהקורס קשה מאוד". דבריו של יגאל אינם הגיוניים, אך אילו היה אומר "ולפיכך" במקום "ולכן" או "שרק מעטים מהתלמידים נכשלים" במקום "שרוב התלמידים מצליחים", או אז היה בהם היגיון.

יגאל טוען כי שתלמידים רבים הצליחו במבחן ולכן לדעתו הקורס קשה. המשפט שקיבלנו אכן אינו הגיוני כפי שנטען בהמשך, שהרי אם יגאל שמע שתלמידים רבים הצליחו במבחן בקורס, הרי המסקנה ההגיונית אמורה להיות שהקורס קל.

המילים "לפיכך" ו"לכן" הן מילים בעלות משמעות זהה, ולכן החלפתן תותיר את חוסר ההיגיון במשפט. כבר בשלב זה ניתן לעצור ולפסול את התשובה, שכן גם אם המשך המשפט נכון, הרי שהחלק הזה אינו נכון. כמו כן, הטענה "מעטים מהתלמידים נכשלים" משמעותה שרובם הצליחו שקולה לטענה "שרוב התלמידים מצליחים". ולפיכך, שכל אחת מההחלפות המוצעות בתשובה לא תשנה את המשמעות המקורית של המשפט, ולכן ההחלפות המוצעות יותירו את חוסר ההיגיון במשפט המקורי, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): יגאל: "שמעתי שרוב התלמידים מצליחים במבחן בקורס 'מבנים אלגבריים', ולכן אני סבור שהקורס קשה מאוד". דבריו של יגאל אינם הגיוניים, אך אילו היה אומר "ולמרות זאת" במקום "ולכן" או "קל למדי" במקום "קשה מאוד", או אז היה בהם היגיון.

יגאל אמר כי מהעובדה שתלמידים רבים הצליחו במבחן בקורס, לדעתו הקורס קשה, ומשפט זה אינו הגיוני. אם יגאל היה אומר ששמע שתלמידים רבים הצליחו במבחן בקורס ולמרות זאת הוא מסיק שהקורס קשה, או שהיה אומר ששמע שתלמידים רבים הצליחו במבחן ולכן הקורס קל למדי, אז היה בהם היגיון.

מכיוון שכל אחת מההחלפות המוצעות בתשובה, אכן תיישב את הסתירה, הרי שזוהי התשובה הנכונה.

תשובה (2).

13.

השאלה: לאה גולדברג נתנה דעתה על הבעיות הספרותיות והתאורטיות הכרוכות ביצירת ספרות המיועדת לילדים, ומפעם לפעם הביעה את השקפותיה עליהן. היא לא גיבשה "תורת ספרות ילדים" משלה בחיבור מרכזי וממצה, אך חשיבתה על בעיות אלו לא הייתה נטולת סדר שיטתי ועקביות רעיונית.

איזה מן המשפטים הבאים מסכם בצורה הטובה ביותר את הנאמר בפסקה?

פתרון: נסכם את הפסקה כפי שנתבקשנו לעשות: לדאה גולדברג חשבה על הבעיות הספרותיות שהיו כרוכות ביצירת ספרות לילדים, ומדי פעם הביעה את דעתה. היא אמנם לא גיבשה תורה משלה בתחום זה, אך חשיבתה על בעיות אלו לא הייתה נטולת סדר שיטתי ועקביות, מכיוון שמשמעותן של המילים "לא הייתה נטולת" היא שהיא דווקא "כן הייתה", הרי שהמשמעות היא שחשיבתה בתחום זה הייתה סדורה ועקבית. כעת נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): אף שלא גולדברג עסקה רבות בסוגיית הכתיבה לילדים, היא לא כתבה חיבור שהוא בגדר "תורת ספרות ילדים", מכיוון שחשבה שביצירת חיבור כזה כרוכות בעיות ספרותיות ותאורטיות.

תשובה זו אינה נכונה, שכן בפסקה לא נאמר מדוע לא גיבשה לאה גולדברג "תורת ספרות ילדים". בנוסף בפסקה המקורית נטען שגולדברג חשבה שיש בעיות ספרותיות ותאורטיות ביצירת ספרות לילדים, ולא בכתיבה של "תורת ספרות ילדים".

ספטמבר 2016 - הסברים לפרק הראשון בחשיבה מילולית

תשובה (2): אף שלא גולדברג עסקה דרך קבע בבעיות הכרוכות ביצירת ספרות לילדים ומעת לעת הביעה את דעתה בנושא, היא לא העלתה את הדברים על הכתב, וזאת מכיוון שעמדותיה לא היו סדורות ועקביות.

תשובה זו אינה נכונה, שכן בפסקה המקורית אמנם נכתב כי לאה גולדברג לא העלתה את המשנה על הכתב, אך לא בגלל שלא היו לה עמדות סדורות ועקביות בנושא.

תשובה (3): **ללאה גולדברג הייתה תפיסה סדורה למדי בנוגע לכתיבה המיועדת לילדים, והיא נתנה לה ביטוי בכמה הזדמנויות, אם כי לא כתבה חיבור המציג את כלל עמדותיה בנושא.**

ללאה גולדברג אכן היו דעות סדורות בנוגע לכתיבה המיועדת לילדים, והיא אכן לא העלתה את עמדותיה על הכתב.

תשובה (4): לאה גולדברג עמדה על הבעיות הכרוכות בכתיבה תאורטית על ספרות הילדים, אך הן לא הרתיעו אותה מלעסוק בכתיבה כזו בעצמה.

התשובה אינה נכונה, שכן בפסקה נכתב שלאה גולדברג עסקה בבעיות הכרוכות בכתיבת ספרות המיועדת לילדים, אולם לא נכתב כי בעיות אלו לא הרתיעו את לאה גולדברג מלעסוק בכתיבה זו, כלומר שהיא עסקה בכתיבה כזו, אלא למעשה נכתב להיפך, כי היא לא גיבשה תורה כזו בחיבור ממצה, ולא מוסבר מדוע היא לא עשתה כן.

תשובה (3).

14. השאלה: פלגיו של הנהר פרגוליה מחלקים את העיר קניגסברג לארבעה חלקים, ובין ארבעת חלקי העיר נמתחים שבעה גשרים. לאורך השנים ניסו תושבי העיר למצוא מסלול שיחצה את כל שבעת הגשרים בלי לעבור יותר מפעם אחת על אף אחד מהם. בשנת 1735 הוכיח המתמטיקאי לאונרד אוילר שמסלול כזה אינו אפשרי. במאמר שפרסם אוילר בעקבות גילוי זה הוא קרא לתופעה זו "בעיית הגשרים של קניגסברג", והראה כי היא מתקיימת במצבים רבים, גם תאורטיים וגם מציאותיים. בכך הוא הניח את היסודות לתורת הגרפים - תחום מרכזי במתמטיקה.

איזו מהטענות הבאות עולה מהפסקה?

פתרון: נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): בשנת 1735 היה התחום במתמטיקה שנקרא "תורת הגרפים" תחום חדש למדי, ורק מעטים הכירוהו.

תשובה זו אינה נכונה. לפי הפסקה בשנת 1735 אוילר הוכיח שלא ניתן לתכנן מסלול שיחצה את שבעת הגשרים מבלי לחצות אחד מהם יותר מפעם אחת, וכי הוכחה זו הניחה את היסודות לתורת הגרפים. אולם מכיוון שהתורה פותחה רק לאחר מכן, ומכאן שבשנת 1735 עדיין לא היה קיים תחום כזה במתמטיקה.

תשובה (2): **מעולם לא הצליח איש לחצות את כל גשריה של קניגסברג בלי לעבור לפחות פעמיים על אחד מהם.**

זו התשובה הנכונה. תושבי העיר קניגסברג ניסו לחצות את כל שבעת הגשרים מבלי לעבור על אחד מהם יותר מפעם אחת ונכשלו, בהמשך הוכיח אוילר שלא ניתן לחצות את כל הגשרים מבלי לחצות כל אחד מהם פעם אחת בלבד. מכאן ניתן להסיק שאיש מעולם לא הצליח לחצות את הגשרים בעיר בלי לעבור לפחות פעמיים על אחד מהם.

תשובה (3): אוילר היה הראשון שהראה כי אפשר לחצות את כל גשריה של קניגסברג, אם עוברים יותר מפעם אחת על גשר אחד בלבד.

התשובה אינה נכונה, בפסקה נכתב כי אוילר היה הראשון להוכיח שלא ניתן לחצות את כל הגשרים בעיר מבלי לחצות אחד יותר מפעם אחת, אך לא נכתב שהוא הראשון שהראה כי אפשר לחצות את כל גשריה, אם עוברים יותר מפעם אחת, ואף מסקנה זה אינה יכולה לעלות מהפסקה, שכן בפסקה נכתב כי תושבי העיר ניסו במשך שנים למצוא מסלול שיחצה את כל שבעת הגשרים בלי לעבור יותר מפעם אחת על אף אחד, ולכן סביר שאוילר לא היה הראשון להוכיח שניתן לעשות זאת על ידי מעבר על גשר אחד יותר מפעם אחת.

ספטמבר 2016 - הסברים לפרק הראשון בחשיבה מילולית

תשובה (4): במאמרו הראה אוילר שבערים המחולקות לכמה חלקים וביניהם שבעה גשרים או יותר מתקיימת בעיית הגשרים של קניגסברג.

אוילר לא הוכיח שבעיית הגשרים של קניגסברג מתקיימת בכל עיר המחולקת למספר חלקים וביניהם שבעה גשרים. אוילר הוכיח שבקניגסברג בלבד לא ניתן לחצות את כל הגשרים בעיר מבלי לעבור לפחות פעמיים על אחד מהם. התשובה נפסלת.

תשובה (2).

15. השאלה: בתורת הדקדוק, **טעם** הוא הדגשה מיוחדת של אחת ההברות במילה. למשל, במילה "אָבן" מוטעמת ההברה הראשונה (אָ), ובמילה "אָבְנִים" - ההברה האחרונה (נִים). העובדה שבעברית מקום הטעם אינו קבוע – שלא כבשפה הציכית, למשל, שבה תמיד מוטעמת ההברה הראשונה במילה - מאפשרת קיום זוגות מילים בעלות משמעות שונה שהגייתן היא אותה הגייה פרט למקום הטעם. כאשר בשפה כלשהי קיימים זוגות כאלה, אומרים שמקום הטעם באותה שפה הוא **אָמִי**.

באיזה מן המשפטים הבאים צמד המילים המודגשות מוכיח שמקום הטעם בשפה העברית הוא אָמִי?

פתרון: כאשר מקום הטעם נקרא אָמִי משמעותו שמילה הכתובה באופן דומה, אבל בעלת טעם שונה, היא בעלת משמעות אחרת. לכן יש למצוא בתשובות צמד מילים שכתובות בצורה זהה, אך שבהגייתן הטעם שונה בכל אחת מהמילים, וכתוצאה מכך משמעות המילה משתנה.

נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): אמש שמעתי **משל** נאה שחובר בימים שבהם **משל** בארץ הנציב הרומי.

תשובה זו אינה נכונה, שכן אמנם צמד המילים המודגשות במשפט כתובות בצורה זהה והן בעלות משמעות שונה: בפעם הראשונה משמעות המילה "משל" היא סיפור, ובפעם השנייה משמעותה היא שלט. אולם בשתי המילים ההברה האחרונה היא שמוטעמת, ומכאן שצמד מילים זה לא מוכיח שמקום הטעם הוא אָמִי.

תשובה (2): גדעון ומרים **צפו** בדממה בסירות הנייר אשר **צפו** כמה שניות ושקעו באמבט.

זו התשובה הנכונה. צמד המילים המודגשות במשפט כתובות בצורה זהה והן בעלות משמעות שונה: בפעם הראשונה משמעות המילה "צפו" היא הביטוי, ואילו בפעם השנייה משמעותה היא להיות על גבי המים. בפעם הראשונה בה מופיעה המילה "צפו" הדגש הוא על ההברה השנייה, ואילו בפעם השנייה בה מופיעה המילה הדגש הוא על ההברה הראשונה, ומכאן שהטעם בכל אחת מהמילים שונה. מכיוון ששתי המילים זהות באופן כתיבתן, ושינוי הטעם בהן משנה את משמעות המילה, ניתן לומר שמקור הטעם הוא אָמִי.

תשובה (3): בכיתה לומדים כבר ארבעים ושניים **תלמידים**, ולכן לא נוכל לקבל אליה **תלמיד** נוסף.

תשובה זו אינה נכונה, צמד המילים המודגשות "תלמידים" ו"תלמיד" הן בעלות משמעות זהה לחלוטין רק בהטיה שונה של שם העצם. יתר על כן, בשתיהן ההברה האחרונה מוטעמת, ולכן לא ניתן להסיק שמקור הטעם הוא אָמִי.

תשובה (4): כמה **שמחתי** כשקיבלתי דג זהב ליום ההולדת - **שמחתי** לא ידעה גבולות!

תשובה זו אינה נכונה, שכן אמנם צמד המילים המודגשות המופיעות במשפט זהות זו לזו באופן כתיבתן ואכן הטעם בהן שונה – במילה "שמחתי" המופיעה בפעם הראשונה ההברה האחרונה מוטעמת ובמילה השנייה ההברה הראשונה מוטעמת. עם זאת, מכיוון שלצמד המילים משמעות זהה שהיא שמחה, לא ניתן לומר שמקור הטעם הוא אָמִי.

תשובה (2).

16.

השאלה: בתחנת משטרה כלשהי שוטרי הסיור מחולקים לשלושה צוותים, ומתקיימת בה תמיד השגרה הזאת:

- כאשר צוות ג נמצא בתחנה, הוא שוהה בחדר הכוננות רק אם צוות א יצא לחופשה וצוות ב עוסק בפעילות מבצעית.

- כאשר צוות ב נמצא בתחנה, שני הצוותים האחרים נמצאים גם הם בתחנה או שצוות ג נמצא בתחנה וצוות א מוביל עצירים אל בית המשפט.

על פי הנתונים, איזה מן המצבים הבאים בוודאות אינו יכול להתקיים בתחנת המשטרה?

פתרון: השאלה מספקת לנו שני כללים לגבי התנהלותם של הצוותים בתחנה, מכיוון שנשאלנו איזה מהמצבים אינו יכול להתקיים, הרי שעלינו לעבור על התשובות המוצעות, ולחפש תשובה אשר סותרת את אחד או יותר מהכללים הנתונים, שהרי זה מצב שאינו יתכן:

תשובה (1): צוות ב עוסק בפעילות מבצעית וצוות א מוביל עצירים אל בית המשפט.

תשובה זו אינה נכונה, שכן שני הכללים הנתונים מתייחסים למצב בו צוות ג או צוות ב נמצאים בתחנה. אין כלל המתייחס למצב בו צוות ב עוסק בפעילות מבצעית, ומשום כך הוא ייתכן.

תשובה (2): צוות א נמצא בתחנה אבל לא בחדר הכוננות.

באופן דומה לתשובה (1), הכללים הנתונים אינם עוסקים במצב זה, ולכן כל מצב אפשרי לגבי מצב בו צוות א נמצא בתחנה. התשובה נפסלת.

תשובה (3): צוות ב שוהה בחדר הכוננות וצוות א מוביל עצירים אל בית המשפט.

לפי הכלל השני, אם צוות ב נמצא בתחנה, הרי שני הצוותים האחרים נמצאים גם הם בתחנה או שצוות ג נמצא בתחנה וצוות א מוביל עצירים אל בית המשפט, ולכן המצב המתואר יתכן אם צוות ג נמצא גם הוא בתחנה, וצוות א מוביל עצירים אל בית המשפט.

תשובה (4): כל הצוותים שוהים בחדר הכוננות.

זו התשובה הנכונה. על פי הכלל הראשון, צוות ג נמצא בתחנה ושוהה בחדר הכוננות רק אם צוות א בחופשה, ולכן לא ייתכן כי כל הצוותים נמצאים בחדר הכוננות.

תשובה (4).

17.

השאלה: כוכבים, כמו למשל השמש, הם גופים שמיימיים המפיקים קרינה, ומסביב לחלקם חגות פלנטות, כמו כדור הארץ, ואלו אינן מפיקות קרינה. מדענים מעריכים כי מסביב לכל כוכב בגלקסיה שלנו חגות בממוצע כ-1.6 פלנטות, אך הם מציינים שסביר שההערכה ממעיטה. שיטת ההערכה מתבססת על תצפיות על כוכבים, שרובם ככולם רחוקים מכדור הארץ: כאשר פלנטות החגות מסביב לכוכב חולפות בינו ובין כדור הארץ, הן גורמות לשינויים בהירות הכוכב. אולם בשינויים אלו אפשר להבחין רק כשהפלנטות רחוקות מהכוכב שמסביבו הן חגות ואינן קטנות מדי ביחס אליו.

לפי הפסקה, מדוע השיטה להערכת מספר הפלנטות בגלקסיה שלנו גורמת להערכה ממעיטה?

פתרון: לפי הפסקה ההערכה בכמות הפלנטות ממעיטה מכיוון שהיא מתבססת על שינויים הנצפים בהירות הכוכב, אולם ניתן להבחין בשינויים אלו רק כשהפלנטות החגות סביבו רחוקות ממנו ואינן קטנות מדי ביחס אליו, כלומר כאשר הן קרובות אל הכוכב או קטנות ביחס אליו, יתכן שלא נבחין בשינויים בהירות הכוכב.

תשובה (1): משום שפלנטות הקטנות ביחס לכוכב שמסביבו הן חגות, או הקרובות אליו, אינן משנות את בהירות הכוכב די הצורך כדי שיהיה אפשר להבחין בשינוי.

זו התשובה הנכונה. כאמור, שיטת ההערכה מתבססת על תצפיות בשינויים בהירות הכוכב בהם ניתן להבחין רק אם הפלנטות החגות סביבו רחוקות מספיק ואינן קטנות מדי. מכאן שאם הפלנטות קרובות מדי או קטנות מדי לא יהיה ניתן להבחין בשינוי בהירות הכוכב, ולכן נטען בפסקה כי ההערכה של מספר הפלנטות היא ממעיטה.

ספטמבר 2016 - הסברים לפרק הראשון בחשיבה מילולית

תשובה (2): משום שסביר להניח כי מלבד הכוכבים שאפשר לזהות, יש גם כוכבים שקשה לזהות, וגם מסביבם חגות פלנטות.

זו אינה התשובה הנכונה, לא נכתב כי יש כוכבים שקשה לזהות אותם, אלא שלא יהיה ניתן לזהות את השינוי בבהירות הכוכבים אם הפלנטות החגות סביבו יותר מדי קרובות אליו, או קטנות מדי ביחס אליו.

תשובה (3): משום שסביר להניח כי פלנטות שהן גם קטנות ביחס לכוכב שמסביבו הן חגות וגם קרובות אליו הן רק מיעוט מסך כל הפלנטות.

התשובה אינה נכונה, לא נכתב בפסקה אם הפלנטות הקטנות ביחס לכוכב סביבו הן חגות, או הקרובות מדי אליו, הן מיעוט מסך הפלנטות. למען האמת, מכיוון שאם הן היו מיעוט מסך הפלנטות סביר שההערכה הייתה די מדויקת, שכן את אותן פלנטות קטנות וקרובות לא יהיה ניתן לזהות וממילא אין הרבה כאלה, כך שיספרו רק את אלה שניתנות לזיהוי, שהן הרוב.

תשובה (4): משום שהיא מתבססת על תצפיות על כוכבים הרחוקים מכדור הארץ ועל שינויים בבהירותם, ואינה מתאימה לזיהוי פלנטות החגות מסביב לכוכבים הקרובים לכדור הארץ.

תשובה זו אינה נכונה, לא נטען בפסקה שההערכה אינה מתאימה לזיהוי פלנטות החגות מסביב לכוכבים הקרובים לכדור הארץ, אלא שהיא אינה מתאימה לזיהוי פלנטות הקרובות מדי לכוכב מסביבו הן חגות.

תשובה (1).

הבנת הנקרא (שאלות 18-23)

18. השאלה: מה "השינוי" (שורה 13) שאליו התייחס לורנס סטון בדבריו?

פתרון: טענתו של אריאס המוצגת בפסקה השנייה היא כי בימי הביניים לא נתפשה הילדות כתקופה מובחנת, היחס לילדים היה דומה ליחס למבוגרים מכיוון שגם הם נשאו בנטל העבודה, ומשום שאחוז תמותת ילדים היה גבוה והורים נמנעו מלהיקשר רגשית לילדיהם. ה"ילדות" לפי אריאס הומצאה במאה ה-16, וככל שהתקופה מאוחרת יותר, כך יחסם של ההורים לילדיהם בה הפך חיובי יותר, כלומר בהמשך התייחסו לילדים יותר כאל ילדים ופחות כאל מבוגרים. בשורות 14-12 נכתב כי אחד מממשיכיו של אריאס, לורנס סטון, טען כי מכתבים שנשתמרו מן המאות ה-16 וה-17 משקפים את השינוי שחל בין השאר, בעקבות הירידה באחוזי התמותה: המכתבים נפתחים בכינויי חיבה דוגמת "ילדי היקר", ולא בלשון רשמית כבעבר. כלומר, השינוי אליו מתייחס לורנס הוא השינוי ביחסם של הורים לילדיהם אשר כבר לא נרתעו מלהיקשר אליהם רגשית מכיוון שהיה סיכוי גבוה יותר שיישארו בחיים.

תשובה (1).

19. השאלה: איזו מן הכותרות הבאות היא המתאימה ביותר לפסקה השנייה?

פתרון: הפסקה השנייה נפתחת בטענתו של אריאס לגבי היחס לתקופת ה"ילדות" בימי הביניים, והשינוי ביחס לתקופה זו במהלך ההיסטוריה. בהמשך מובאים ציורים, התייחסות ליצור צעצועים, ולשון מכתבים שנשתמרו מהתקופה על מנת לעגן את טענתו של אריאס והתומכים בו. נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): טענותיו של אריאס והעדויות התומכות בהן. זו התשובה הנכונה.

תשובה (2): גישתו של אריאס והביקורת עליה.

תשובה זו אינה נכונה, שכן בפסקה אמנם הוצגה גישתו של אריאס, ואף הוצגו טענותיהם של תומכיו, אך לא הוצגה כל ביקורת עליה. הביקורת על גישתו של אריאס מוצגת רק בפסקה השלישית.

תשובה (3): השוואה בין גישתו של אריאס לבין גישתו של סטון

תשובה זו אינה נכונה. סטון מוצג כאחד מממשיכיו של אריאס, ומכאן ששניהם תומכים באותה גישה, בנוסף לא הוצגה בפסקה כל השוואה בין שתי גישות שונות, בוודאי לא בין גישתו של אריאס לבין גישתו של סטון.

תשובה (4): ביטויים לגישתו של אריאס באמנות המאה ה-16.

תשובה זו אינה נכונה, אמנם בפסקה השנייה הוצגו ביטויים לגישתו של אריאס באמנות המאה ה-16 על מנת לחזק את טענתו בדבר ההבדל ביחס לילדים בתקופה זו לתקופת ימי הביניים, אולם זה אינו נושא הפסקה.

תשובה (1).

20. השאלה: החוקרת קנדי טוענת כי העמדה השלטת בימי הביניים, בדומה לזו הרווחת כיום, הייתה שבילד שטרם מלאו לו שבע שנים יש לנהוג ברפוף, אך במאות ה-16 וה-17 צידדה הדעה הרווחת במשמעת נוקשה למן הגיל הרך ביותר. טענה זו מתיישבת עם -

פתרון: נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): עמדתו של אריאס.

תשובה זו אינה נכונה. לפי עמדתו של אריאס בימי הביניים היחס לילדים היה קר וזהה יותר ליחס למבוגרים, אולם הירידה בשיעור תמותת הפעוטות, היחס לילדים הפך לחם יותר, מכאן שעמדתו של אריאס מנוגדת לעמדתה של החוקרת קנדי.

תשובה (2): עמדתו של סטון.

תשובה זו אינה נכונה. עמדתו של סטון זהה לעמדתו של אריאס, שכן הוא אחד מממשיכיו, ומשום כך גם דעתו מנוגדת מזו של החוקרת קנדי.

תשובה (3): עמדתה של שולמית שחר.

לפי החוקרת שולמית שחר, היחס בימי הביניים לילדים היה דומה יותר ליחס המקובל כיום, כלומר יחס חם, מאשר היחס לילדים במאות ה-16 וה-17. במילים אחרות, לדעתה היחס לילדים בימי הביניים היה חם ואילו היחס לילדים במאות ה-16 וה-17 היה קר יותר. מכאן שעמדתה תואמת את עמדתה של החוקרת קנדי.

תשובה (4): עמדתם של "חוקרים אחרים" (שורה 19).

תשובה זו אינה נכונה. סוף הפסקה השלישית מובאת דעתם של "חוקרים אחרים", לפיהם לא חל שינוי של ממש ביחס של הורים לילדיהם במרוצת השנים. מכאן שעמדתם אינה תואמת את עמדתה של החוקרת קנדי. התשובה נפסלת.

תשובה (3).

21. השאלה: מה ההבדל בין טענתו של אריאס לבין טענת מבקריו בנוגע לאופן שבו צוירו ילדים בימי הביניים?

פתרון: לפי דעתו של אריאס בימי הביניים ילדים צוירו כמבוגרים קטנים משום שהתייחסו אליהם כמבוגרים, ואילו במאות ה-16 וה-17 הילדים צוירו כילדים משום שהיחס אליהם היה כזה. לטענת מתנגדיו, במאות ה-16 וה-17 הציירים רצו לתאר נאמנה את המציאות ולכן בציורים בתקופה זו הילדים נראו יותר כילדים בהשוואה לציורים בימי הביניים. כלומר, אריאס טוען שהשינוי בתיאור הילדים באמנות נובע משינוי בגישה חברתית, ומתנגדיו טוענים שהשינוי חל בעקבות שינוי בתפיסה האמנותית הרווחת.

תשובה (1).

22. השאלה: מה הקשר, המוצג בפסקה הרביעית, בין התפשטות האוריינות במאות ה-16 וה-17 לבין סוגיית היחס לילדים?

פתרון: בסוף הפסקה הרביעית, בשורות 27-29, נכתב: "באופן דומה, הם טוענים כי השינוי באופן ההתנסחות של הורים במכתבים לילדיהם נבע אך ורק מהתפשטות האוריינות, שאפשרה גם לפשוטי העם להתבטא ביתר קלות."

לסיכום, בגלל התפשטות האוריינות פשוטי העם יכלו להתבטא בקלות רבה יותר במכתבים, עובדה אשר אפשרה להם להתבטא ביתר קלות.

תשובה (4).

23. השאלה: מה מבנה הקטע?

פתרון: נסכם את הנושא המרכזי בכל פסקה:

בפסקה הראשונה הוצג וויכוח בנוגע ליחס לילדים בימי הביניים, בפסקה השנייה הוצגה עמדתו של אריאס ועדויות התומכות בה, בפסקה השלישית הוצגו ביקורות שונות בנוגע לעמדתו של אריאס, בפסקה הרביעית הוצגו ראיות התומכות בביקורת לעמדתו של אריאס, ובפסקה האחרונה הוצגה העמדה המקובלת כיום ונאמר כי עוד קיים ויכוח בנוגע לתפיסה הנכונה.

תשובה (1).
